

“SANOAT VA XIZMAT KO'RSATISH SOHALARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: TENDENSIYALAR, BOSHQARUV, STRATEGIYALAR”

Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to'plami
2022 yil 2-3 mart

“Digital Transformation of Industry and Services: Trends,
Management, Strategies” collection of abstracts
March 2-3, 2022

«Цифровая трансформация промышленности и сферы услуг:
тенденции, управление, стратегии» сборник тезисов
2-3 марта 2022 года.

OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
IQTISODIYOT VA TURIZM FAKULTETI

**“SANOAT VA XIZMAT KO'RSATISH SOHALARINING RAQAMLI
TRANSFORMATSIYASI: TENDENSIYALAR, BOSHQARUV,
STRATEGIYALAR”**

Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to'plami

2022 yil 2-3 mart

***«ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ И СФЕРЫ УСЛУГ:
ТЕНДЕНЦИИ, УПРАВЛЕНИЕ, СТРАТЕГИИ»***

**сборник тезисов
2-3 марта 2022 года**

**“DIGITAL TRANSFORMATION OF INDUSTRY AND SERVICES:
TRENDS, MANAGEMENT, STRATEGIES”**

**collection of abstracts
March 2-3, 2022**

**“Durdona” nashriyoti
Buxoro – 2022**

“Sanoat va xizmat ko‘rsatish sohalarining raqamli transformatsiyasi: tendensiyalar, boshqaruv, strategiyalar” [Matn] / N.S. Ibragimov. - Buxoro: OOO "Sadriddin Salim Buxoriy" Durдона nashriyoti, 2022. - 464 b.

Dasturiy qo‘mita: i.f.d. O.X. Xamidov, i.f.d. O.S. Qahhorov, i.f.d., B.N.Navruz-Zoda, i.f.n. A.T.Jo‘raev, i.f.n. D. Sh. Yavmutov, i.f.d. N.S.Ibragimov, i.f.f.d. G.R.Xidirova, i.f.n. S.U.Tadjiyeva, i.f.f.d. A.J.Abdolloyev, i.f.f.d. Z.S.Nurov, M.A.Rajabova.

Tahrir hay‘ati: i.f.d. O.S. Qahhorov, i.f.n. A.T.Jo‘raev, O‘.U. Rashidov, t.f.n. G.T. Zaripov, i.f.n. D.Sh.Yavmutov, i.f.d. N.S.Ibragimov, i.f.d. A.B.Maydirova, i.f.d. O.V.Ivliyeva, i.f.n. L.M.Mutaliyeva, O.Q.Xurramov, J.Toxirov, N.D.Salixov.

Программный комитет: д.э.н. О.Х. Хамидов, д.э.н. О.С.Каххоров, д.э.н., Б.Н.Навруз-Зода, к.э.н. А.Т.Жураев, к.э.н. Д.Ш.Явмутов, д.э.н. Н.С.Ибрагимов, к.э.н. Г.Р.Хидирова, к.э.н. С.У.Таджиева, к.э.н. А.Ж.Абдуллоев, к.э.н. З.С.Нуров, М.А.Раджабова.

Редколлегия: д.э.н. О.С.Каххоров, к.э.н. А.Т.Жураев, У.У.Рашидов, к.т.н. Г.Т. Зарипов, к.э.н. Д.Ш.Явмутов, д.э.н. Н.С.Ибрагимов, д.э.н. А.Б.Майдирова, д.э.н. О.В.Ивлиева, к.э.н. Л.М.Муталиева, О.К.Хуррамов, Ж.Тохилов, Н.Д.Салихов.

To‘plam i.f.d. N.S. Ibragimov umumiy tahriri ostida chop etildi.

Сборник опубликован под общей редакцией д.э.н. Н.С. Ибрагимова

Mazkur to‘plamga kiritilgan maqolalar va ma'ruza tezislarining mazmuni, undagi statistik ma'lumotlar, sanalarning to‘g‘riligiga hamda tanqidiy fikr-mulohazalarga mualliflarning shaxsan o‘zlari mas’uldirlar.

Авторы несут личную ответственность за содержание статей и тезисов, включенных в этот сборник, содержащуюся в них статистику, точность дат и критические комментарии.

activities with the tasks of everyday life and the period of independence. When he is separated from the problems of life, from the needs of the people, he becomes a dry gossip. The cultural manager is required to conduct regular research and always take a positive approach to work. Another of his main activities is educational activities. This activity differs from other educational activities in that it is conducted among people of different ages, professions, levels of education, interests and needs.

In our opinion, the professional activity of a manager is in its essence a socially useful activity aimed at the formation of a fully developed personality, cultural recreation of people, satisfaction of their needs, development of talents and abilities.

Kindness to the manager of the cultural sphere, who fully meets the above requirements and characteristics, to those who come to the cultural and educational institution to enrich their knowledge, develop their abilities in their spare time, as well as to meet their spiritual needs, care is also required.

In addition, it is important for the field manager to be aware of the innovations of the developing society and to use them effectively in his / her work, while fulfilling his / her duties.

Thus, the opportunities created in our country to raise the consciousness of our people, to further develop culture are invaluable. Therefore, we should be proud of the work that plays a key role in our society. It is the duty of every generation to selflessly serve for the further development of our culture.

After all, it can be seen that a highly cultured nation has a special place in the world community!

PREFERENCES

1. D.Sobirjonova., U.Boymatova, Mutaxassislikka kirish., O‘quv qo‘llanma. “Iqtisod-moliya”, Toshkent - 2005. 91 bet.
2. Bakhtiyorovna N. Z. L., Bakhtiyorovna N. Z. Z. Improvement of social prestige of entrepreneurial companies in Bukhara region //Academy. – 2020. – №. 3 (54).
3. Navruz-Zoda L. B., Navruz-Zoda Z. B. Developing business skills in the methodology of “Local Travel Agency” //Economics. – 2021. – №. 1. – C. 22-25.
4. Navruz-zoda L. B., Navruz-zoda Z. B. Improvement of social prestige of entrepreneurial companies in Bukhara region //Academy. – 2020. – №. 3. – C. 37-39.
5. Навруз-Зода Л. Б., Навруз-Зода З. Б. Повышение социального престижа предпринимательских фирм в Бухарской области //Вопросы науки и образования. – 2020. – №. 11 (95).
6. Навруззода Б. Н., Навруззода Л. Б. Предпринимательская концепция формирования и развития человеческого капитала //Современная наука. – 2014. – №. 1. – С. 21-25.
7. <https://review.uz/uz/post/prezident-chinozda-3-ming-nafar-xotin-qizni-ish-bilan-taminlash-boyicha-korsatma-berdi>
8. <https://lex.uz/docs/-4828880>
9. <https://uz.entwicklungsethnologie.org/great-management-skills-13833>

Jo`rayeva Zilola Turobovna
Buxoro davlat universiteti
Servis sohasi iqtisodiyoti kafedrasi
katta o‘qituvchisi

INSON KAPITALI VA UN DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI

Annotatsiya. Ushbu maqolada inson kapitalining mohiyati, undan xizmat ko‘rsatish korxonalarida foydalanish xususiyatlari, samaradorligini oshirish borasidagi muammolar, ularni bartaraf etish imkoniyatlari borasidagi tavsiyalar to‘g‘risida ma’lumotlar berilgan.

Annotatsion. The article highlights the objective importance of human capital development in the context of digitalization of the economy. Specific features and factors of human capital development are studied. The article also outlines the priorities for human capital development.

Kalit soʻzlar: inson kapitali, intellektual kapital, mehnat kapitali, brend-kapital, kompetensiya, motivatsiya, ilgʻor texnika, natijadorlik, samaradorlik, menejment, gʻoyalar xavfsizligi.

Keywords: human capital, digital transformation, working capital, branding, motivation, cutting-edge technology, effectiveness, management, safety of ideas.

Bugungi kunda iqtisodiy jihatdan yetuk davlatlar iqtisodiyotining asosiy omili va harakatlantiruvchi sifatida inson kapitali xizmat qiladi. Inson kapitali milliy boylik tarkibida yetakchi oʻrinni egallaydi va bu koʻrsatkich rivojlangan davlatlarda 80 foizgacha ulushni tashkil etishi eʼtiborga molik masala hisoblanadi.

Xoʻjalik faoliyatining barcha sohalariga joriy etilishi inson kapitalining novatorlik turining mavjudligini talab qiladi va ishlab chiqarish jarayoniga yuqori kvalifikatsiyali, ijodkorlik xususiyatlariga ega boʻlgan, intensiv ilmiy –texnik tarkibiy oʻzgarishlar sharoitlarga operativ ravishda munosabat bildira oladigan va oʻz vaqtida samarali qaror qabul qila oladigan novator tipidagi insoniy resurslarining mavjudligini talab qiladi.

Jahon Bankining 2020 yil olib borilgan tadqiqotlari asosidagi maʼlumotlariga koʻra, zamonaviy iqtisodiy oʻsishning faqatgina 16 foizi jismoniy kapital rivojlanishidan, 20 %i –tabiiy kapitaldan, qolgan 64 foizi esa innovatsiyalar koʻrinishida targʻib qilinadigan insoniy kapitaldan bogʻliq ekan. Ekspertlarning xulosasiga koʻra, innovatsion tovar va xizmatlar jahon bozori anʼanaviy tovarlar bozoriga nisbatan 5 marta tezroq taraqqiy etmoqda. Ancha rivojlangan mamlakatlar yalpi milliy mahsulotining 40 foizigacha mahsulotlarni yangiliklarni samarali tizimlarini ishlatish oqibatida yaratiladi, biroq buning uchun yuqori kvalifikatsiyali mutaxassislarga ehtiyoj yuqori boʻladi.

Yuqoridagi maʼlumotlar bilan tanishar ekanmiz, haqli savol tugʻiladi, Xoʻsh, inson kapitali oʻzi nima va bu nazariya qachon yaratila boshlandi? Insoniy kapital nazariyasi 20-asr ikkinchi yarmidan ommalashdi. Tadqiqotchilar oʻz eʼtiborlarini insonning professional va sotsial qobiliyatlari, kvalifikatsiyasi va maʼlumotliligiga eʼtibor qarata boshladilar. Demak, inson kapitali nazariyasi yangi nazariya emas. Inson va uning qobiliyatlarining mamlakat taraqqiyotiga taʼsiri masalasi uch yuz yildan ortiq vaqt davomida koʻplab mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan oʻrganib kelinmoqda. 20-asrda esa barcha gʻoyalar toʻliq nazariya sifatida shakllandilar. Inson kapitali nazariyasining asoschilari boʻlib Garri Bekker va Teodor Shuls hisoblanib, ular iqtisodiyot rivojiga qoʻshgan hissalar uchun Nobel mukofotiga sazovor boʻlishgan.

Inson kapitali boshqa har qanday kapital turi singari, jamgʻarilish qobiliyatiga egadir. Inson kapitali tamoyillari doirasida insonlar oʻzlariga investitsiyalarni yoʻllash yoʻli bilan oʻz qobiliyatlarini oshirib boradilar. Insonga kapital sarflarning oshirilishi inson kapitali sifatining oshishiga olib keladi, natijada esa uning daromadlari ham oshib boraveradi.

Inson kapitalining shakllanishi, saqlanishi va qoʻllanishiga turli biologik, , salomatlik, ijtimoiy, iqtisodiy, psixologik omillar taʼsir etadi.

Albatta, inson kapitalidan samarali foydalanish jarayonida shaxsning maʼlumotlilik darajasi oʻta muhim oʻrin tutadi. Korxonalar-tashkilotlarda mehnat unumdorligi va samaradorligi yuqori kvalifikatsiyali xodimlarning faoliyatidan bogʻliq boʻlsa-da, oliy maʼlumotlilik diplomining mavjudligi OTMni bitirgandan soʻng ish joyini egallashni kafolatlamaydi. Bu muammoni bartaraf etish uchun OTMgacha kasbiy yoʻnaltirish, oliy taʼlim sifatini oshirish tadbirlarini amalga oshirish lozim. Insonning oʻz-oʻzini rivojlantirishi uchun sharoit yaratish ilmiy-texnika sohasini taraqqiy ettirishda asosiy omillardan boʻlib, bu tushuncha yuqori ish haqidan ancha keng tushuncha hisoblanadi.

Inson kapitali alohida xususiyatlarga ega boʻlib, asosan investitsion resurslar oqimi va ular samaradorligi bilan baholanadi. Jumladan:

➤ investitsiyalar sababli inson kapitali daromadlarni yaratish va koʻpaytirishga qobil boʻladi, yani daromadlarning oshishiga taʼsir qiladi.

- U jamg‘arilish qobiliyatiga ega bo‘lib, tarbiya, ta‘lim, mehnat faoliyati va o‘z sog‘lig‘i haqida qayg‘urish jarayonida amalga oshiriladi.
- Inson kapitaliboshqa kapitallar singari jismoniy va ma‘naviy yemiriladi. Jismoniy yemirilish inson oranizmining qarish darajasi bilan, ma‘naviy yemirilish esa- olingan bilimlar va ma‘lumotning eskirish (ya‘ni qadrsizlanishi) darajasi bilan baholanadi..
- Ta‘lim olish va sport bilan shug‘ullanish uchun sarflar investitsiya hisoblanadi, chunki ular kelajakda inson kapitali egasining qobiliyatini va daromadlarini oshirishni kompensatsiyalaydi.
- Shuni qayd etish kerakki, inson kapitaliga investitsiyalar tavakkalligi juda yuqori darajada hisoblanadi, chunki inson kapitalining pirovard natijasini oldindan bilib yoki kutiladigan natijani kafolatlab bo‘lmaydi.

Insoniy kapital taraqqiyoti jarayoniga ancha samarali xarakter beruvchi omillardan biri- bu innovatsion taraqqiyot omili bo‘lib, u yangicha sharoitda ilmiy-texnik, ishlab chiqarish, moliyaviy va ijtimoiy ahamiyatga ega bo‘lgan faoliyatlar majmuasini, raqamli iqtisodiyot imkoniyatlarini qamrab oladi.

Dunyoda raqamli iqtisodiyotning o‘shish sur‘atlari deyarli 15 foizni tashkil etadi. Taraqqiy etgan davlatlarda raqamli iqtisodiyotning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi allaqachon 10 foizga yetgan bo‘lib, uni joriy qilinishidan katta foyda ko‘rishmoqda. Jumladan, AQSh yiliga 400 milliard AQSh dollaridan ko‘proq hajmdagi raqamli xizmatlarni eksport qilishga erishyapti. 2025 yilgacha AQSh sanoat sohasini raqamlashtirishdan qo‘shimcha 20 trln. dollar daromad olishi kutilmoqda. Yaponiya, Janubiy Koreya, Xitoy Xalq Respublikasi, G‘arbiy Yevropa davlatlari iqtisodiyoti AQShdan ortda qolayotgani yo‘q.

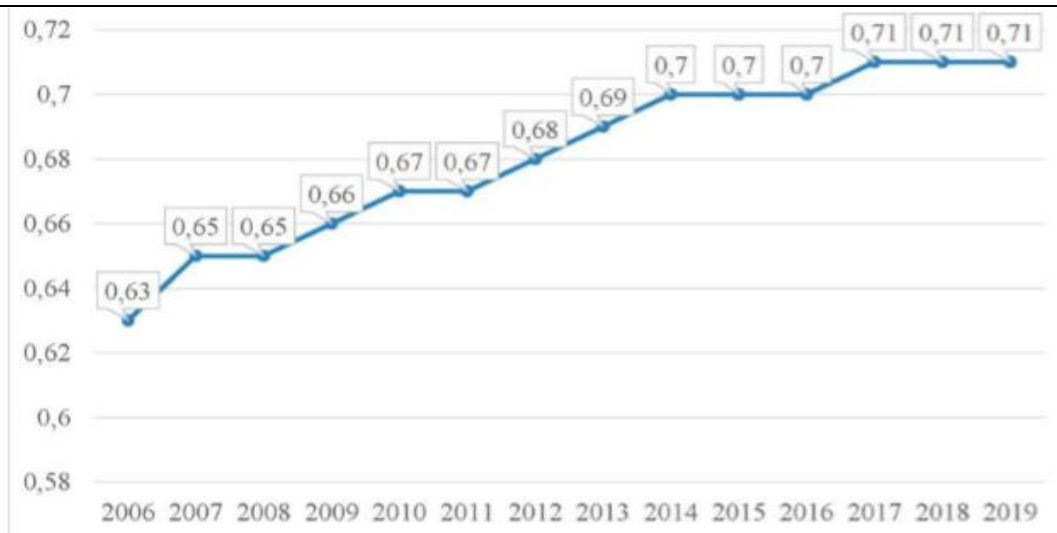
Raqamlashtirish ta‘lim, biznes va jamiyat sohaslarining texnologik, insoniy, innovatsion resurslarini birlashtiradi, integratsiya hamda sintez qiladi. Natijada, ta‘lim xizmatlarining innovatsion shakllari paydo bo‘ladi, ularni butun umri mobaynida o‘z inson kapitalini takomillashtirib, butun mehnat faoliyati davomida olish mumkin. Ekspertlarning baholashicha, ta‘lim bozorining raqamli qismi barqaror o‘shib borish bilan ifodalanadi va 2025 yilga kelib, o‘rtacha yillik 30 foizga o‘sganda qariyb 400 mlrd. dollarni tashkil etadi.

O‘zbekiston Respublikasida 2030 yilgacha yalpi ichki mahsulot hajmini ikki barobar oshirish belgilangan. Ushbu maqsadga erishishda raqamli iqtisodiyot mexanizmlariga muhim ahamiyat berilmoqda. “Raqamli O‘zbekiston – 2030” loyihasini amalga oshirish inson kapitalidan foydalanish muammosini hal etishga olib keladi va mamlakatimiz uchun raqamli kadrlar platformasini yaratish imkonini beradi. Oxirgi yillarda ishchi kuchi guruhi ham jadal o‘zgardi. 1990 yilda qishloq xo‘jaligi sektorida 40 % ish o‘rni to‘g‘ri kelgan bo‘lsa, 2020 yilga kelib bu ko‘rsatkich 28 % ga, mehnat resurslarining 46 %i xizmat ko‘rsatish sohasiga to‘g‘ri kelgan bo‘lsa, sanoat sohasi 26% ni tashkil qildi.¹

O‘zbekiston iqtisodiyoti kuchli transformatsiyani boshidan o‘tkazyapti, shu tufayli, mamlakatning raqobatbardoshligini oshirish va iqtisodiy o‘shishga ko‘maklashadigan yuqori malakali mutaxassislariga bo‘lgan talab ortib bormoqda. Iqtisodiyot jadal rivojlanib borayotgan XXI asrda, oliy ta‘lim tizimi zamonaviy malakaga ega ishchi kuchini yetkazib berishga tayyormi? degan savol tug‘iladi.

Ushbu ma‘lumotlardan ko‘rinib turganidek, mamlakatimizda 2006 yilda indeksning ahamiyati 0,63 ni tashkil etgan. Biroq, keyingi yillarda inson salohiyatining rivojlanish indeksining ortib borish tendensiyasi kuzatildi, jumladan 2019 yilda 0,71 ni tashkil etmoqda. Bu mamlakatimizda inson kapitali sifati oshganligi, O‘zbekiston Respublikasi bu borada 105-o‘rinni egallab, insoniy rivojlanish darajasi yuqori bo‘lgan mamlakatlar qatoriga kirganligidan dalolat beradi.

¹www.stat.uz O‘zbekiston Respublikasining statistik axborotnomasi.

2-rasm. O‘zbekistonda 2006-2019 yillarda inson kapitalining rivojlanish indeksi dinamikasi ¹

Olib borilgan tadqiqotlar natijasiga ko‘ra, O‘zbekiston oliy ma‘lumotli kadrlarning yetishmasligi bo‘yicha qiyinchiliklarni boshidan kechirmoqda. Shuningdek, mamlakatda faqatgina bazaviy ko‘nikmaga ega ishchilar soni haddan ortiq (o‘rta maxsus ta‘limga ega aholi). Tadqiqotlarda qayd etilishicha, firmalarning 73%i O‘zbekistonga tadbirkorlik faoliyatini olib borish uchun ishchilarning malakasi va ta‘limiy tayyorgarligi yetishmovchiligini katta to‘siq sifatida alohida ta‘kidlab o‘tganlar. Shuningdek, firmalarning uchdan bir qismidan ortig‘i ishchilarning malakasi o‘shish uchun juda jiddiy to‘siq bo‘layotganini qayd etishgan. Xuddi shu so‘rovnamaga ko‘ra, O‘zbekiston ish beruvchilari tadbirkorlik faoliyatini yuritish uchun 2-o‘rindagi to‘siq sifatida ishchilarning ta‘limi va malakasini qayd etib o‘tishgan, ishlab chiqarish korxonalaridagi ish beruvchilar OTM bitiruvchilarining bilim va malakasidan qoniqishmasligini ta‘kidlashgan. Sanoat korxonalarining deyarli 50% i oliy ma‘lumotli, malakali mutaxassislarni topishda qiyinchiliklar yuzaga kelayotganini ta‘kidlashmoqda va firmalarning uchdan bir qismi (33 %) bugungi kunda OTM bitiruvchilari malakasi 10 yil oldingidan ko‘ra yuqoriligiga ishonishadi.

Shuni alohida aytib o‘tish joizki, OTM bitiruvchilari ko‘pincha o‘z mutaxassisligi bo‘yicha ishlamaydi (masalan, Pedagogika oliy o‘quv yurtlari bitiruvchilari uchun mo‘ljallangan barcha lavozimlarning to‘rt dan uch qismi boshqa oliy o‘quv yurtlari bitiruvchilari tomonidan qabul qilinadi). Ta‘minotning past darajasi, ish beruvchilar va universitetlar o‘rtasidagi zaif munosabatlar iqtisodiyotning innovatsion qobiliyatiga texnologiyani moslashishiga to‘sqinlik qiladi. Shubhasiz, o‘zgaruvchan iqtisodiyotning ehtiyojlariga javob beradigan universitetlarni tayyorlashni takomillashtirish va universitet bitiruvchilari uchun talab va taklif o‘rtasidagi farqni bartaraf etish uchun hali ko‘p ish qilinishi lozim.

Yuqoridagilarni inobatga olgan holda, quyidagilarni xulosa sifatida tavsiya etamiz:

1) O‘zbekiston Respublikasida inson kapitalidan samarali foydalanish imkoniyatlari mavjudligidan kelib chiqib, moddiy va nomoddiy ishlab chiqarish korxonalar va tashkilotlari sonini ko‘paytirish va asosan, yoshlarni ishga jalb qilish yo‘llarini izlab topish. Ustoz-shogird tizimida ishlovchi yoshi ulug‘ ishlovchilarga qo‘shimcha to‘lov tizimini joriy etish mexanizmini ishlab chiqish. Bunda yapon korxonalarining tajribasini o‘rganish tavsiya etiladi.

2) Oliy ta‘lim muassasalari sonini ko‘paytirish, ularni nafaqat viloyat markaziy shaharlarida, balki aholi zichligi yuqori bo‘lgan tumanlarda ham tashkil etish lozim. Talaba-yoshlarning ko‘payishi va o‘z navbatida o‘zlari yashaydigan hududlarda ularning ish bilan ta‘minlanish imkoniyatlari yuqori bo‘ladi.

¹ <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-indices-indicators-2018-statistical-update>

- 3) Muntazam tadqiqot o‘tkazish va uni oliy ma’lumotli boshqarish tizimiga integratsiyalashuvi orqali mehnat bozori bilan aloqalarni takomillashtirish, mahalliy va xorijiy sanoat bilan hamkorlikni rivojlantirish, ustuvor texnik mutaxassisliklarda laboratoriyalarni modernizatsiya qilish zarur.
- 4) Ta’lim va tibbiyot muassasalari kabi boshqa xizmat ko‘rsatish korxonalarida ham malaka oshirish va qayta tayyorlash kurslarini tashkil etish, xodimlarning o‘z ustida ishlash tizimini joriy etish lozimki, bu orqali ularning ish haqi va turmush farovonligi darajasini oshirilishiga erishish mumkin bo‘ladi.

Adabiyotlar:

1. Жўраева З.Т. Иқтисодиётни рақамлаштириш шароитида инсон капиталини бошқаришнинг айрим жиҳатлари. “Бизнес-эксперт” журнали 2021 йил 5-сон, 20-22-б.
3. Juraeva Z.T. The Importance And Specific Features Of The Use Of Human Capital In The Development Of The Tourism Industry. The American Journal of Management and Economics Innovations (ISSN – 2693-0811) **Published:** June 30, 2021 | **Pages:** 183-188 **Doi:** <https://doi.org/10.37547/tajmei/Volume03Issue06-27> IMPACT FACTOR 2021: 5. 562
4. <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-indices-indicators-2018-statistical-update>
5. <https://www.gazeta.uz/uz/2021/11/15/youth-employment/>

BSU master, Kamolov X.
Abdullayev A.J., PhD

THE ROLE OF DIVERSIFICATION IN THE WORLD ECONOMY

Summary. In this article, we have analyzed the diversification of products of enterprises and organizations in domestic and foreign trade.

Keywords: diversification, scientific and technological revolution, the struggle for high profits, the struggle for competition, not to lag behind in technical progress;

В данной статье мы проанализировали диверсификацию продукции предприятий и организаций во внутренней и внешней торговле.

Ключевые слова: диверсификация, научно-техническая революция, борьба за высокие прибыли, конкуренция, чтобы не отставать в техническом прогрессе;

Introduction. The process of diversification around the world began to develop in the mid-1950s. Initially, diversification in the United States, Japan, and Western Europe took place in industry, transportation, construction, and finance. Therefore, the nature of diversification is determined by the socio-economic factors of these countries, as well as the general factors that belong to other countries (scientific and technological revolution, the struggle for high profits, competition, not to lag behind in technical progress, etc.). In diversification, firms, especially monopolies, take on a multi-sectoral nature. They start out in high-income, fast-growing industries (such as electronics and chemistry). In addition to producing products, companies also begin to produce the raw materials needed for these products. They spend money on low-income sectors that save a lot of money. For example, U.S. corporations have been involved in services, construction, land sales, publishing, trade information, equipment rental, and more. “Diversification is the entry of an enterprise into new areas of production, in the process of which it introduces more effective management or introduces a new way of managing the enterprise”¹. Of course, the goal of diversification is to increase efficiency through the full use of resources.

Main part. I. Ansoff, a well-known scientist who focuses on this problem, explains diversification as follows: "Diversification is a term that refers to the process of redistributing

¹Акулич, И.Л. Маркетинг. Учебное пособие. / И.Л. Акулич, В.В. Тарелко – М.: Изд-во Современная школа, 2015. – 304 с

Паязов М.М.	Хизмат кўрсатиш соҳаларининг рақамли трансформацияси: тенденциялар, бошқарув, стратегиялар	202
Алимжанов Н.Х.	Рақамли трансформация шароитида электрон турдаги суғурта хизматларини такомиллаштириш	206
Курбанов Ф.Г.	Цифровые технологии – важный инструмент музейной коммуникации	211
Рустамов Н.И.	Иқтисодиёт тармоқларини трансформациялашга доир назарий қарашлар ва уларнинг илмий асослари	215

4-SHO‘BA:

MINTAQAVIY VA TARMOQ IQTISODIYOTINING INNOVATSION RIVOJLANISH MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI

Ивлиева О.В.	Информационная обеспеченность разделов «туризм» на туристских сайтах субъектов Северного Кавказа	220
Муталиева Л.М.	Стратегические и тактические проблемы развития кадровой политики в отельном бизнесе Казахстана	226
Рахманов С.У.	Возможности развития внутреннего туризма в Бухарской области	231
Хидирова Г.Р., Касимова Ш.М.	Роль интернета в развитии устойчивого туризма в Узбекистане	236
Таджиева С.У.	Formation of a tourist brand in the Republic of Kazakhstan	239
Акрамова Н.А. Zharkenov B.R., Mukanov A.H.	Turizmدا transport xizmatlarini optimallashtirish chora tadbirlari	244
Mutaliyeva L.M. Axmatova M.E.	The role of advertising in the movement of Bukhara tourism destination	248
Bozorova S.K. Rajabov O.O.	Priorities for improving the quality of hotel services through innovative development	252
Davronov I.O. Nurov Z.S.	Turizmning axloqiy o'lchamlari	256
Yuldashev K.Sh. Radjabov O.O.	The role of culture and arts in society and the development of managerial skills of leaders in this field	260
Hamroyev H.R. Navruz-zoda L.B.	Inson kapitali va undan foydalanish samaradorligini oshirish omillari	263
Negmurodova Sh. Jo'rayeva Z.T.	The role of diversification in the world economy	267
Kamolov X. Abdullayev A.J.	Mintaqalar iqtisodiyotini innovatsion rivojlantirish istiqbollari	270
Saidova F.K. Rajabova M.A.	Tourism development strategies in the scope of carec counries initiatives	273
Djabbarov I.G. Berdiqulova S.T.	Mintaqalar va tarmoqlar iqtisodiyotining innovatsion rivojlanish muammolari va istiqbollari	276
Djuraeva D.D.	Organizational and economic mechanisms for ensuring the innovative development of science and services in the conditions of the formation of an innovative economy	280
Tukhtaev T.T.	Reunite the lost ties with the help of nostalgic tourism	284
Ibragimov N.S. Khidirova G.R.	The role and importance of tourism in the development of the country and the region	286
Maxmudova N.O'.	Ta'lim turizmi mohiyati va mamlakat iqtidiyotini rivojlantirishdagi o'rni	290

	прогресса в развивающихся экономиках	
Каленов К.Т.	Хитой бозорига мева-сабзавот маҳсулотлари экспортини суғурталашни такомиллаштириш	404
Содиқов Х.Т.	Иновационные методы мотивации персонала транспортной компании	407
Фаттаева Н.	Логистик тизимлар фаолияти ҳамда уларни такомиллаштириш йўллари	410
Хасанова Н.Ш.	Инсон ресурсларини бошқариш стратегиясининг моҳияти ва аҳамияти	413
Бозоров А.А.	Ўзбекистонда хизматлар соҳасини ривожлантиришда солиқлар дастагидан фойдаланиш масалалари	416
Бозоров А.О.		
Билялов Е.Я.		
Ходжаева Д.Х.	Экологическое образование как фактор устойчивого развития экономики	420
Хусаинов О.Дж.	Чорвачилик соҳасида инфратузилма хизматларини йўлга қўйишда исроил давлати тажрибаларининг аҳамиятли жиҳатлари	423
Шодмонов Ш.	Қишлоқ хўжалигида оилавий тадбиркорлик фаолиятининг ижтимоий-иқтисодий моҳияти	426
Самадқулов М.И.	Ўзбекистон Республикасининг инновацион салоҳияти ва ундан фойдаланиш самарадорлиги	428
5-SHO‘BA: SANOAT RAQAMLI TRANSFORMATSIYASINING JAMIYAT VA ATROF -MUHITGA TA'SIRI		
Абулкасимов Х.П.	Хизмат кўрсатиш соҳасида иқтисодий хавфсизликни таъминлашнинг ўзига хос хусусиятлари	436
Очилов В.Ш.	Иқтисодиёт тармоқларида рақамли трансформациянинг самараси	441
Karimov A.	Cybersecurity: the key factor of a successful digital transformation	445
Toxirov A.T.	Yog‘-moy korxonalari iqtisodiy xafvsizligini ta‘minlashda raqamli texnologiyalardan foydalanishining SWOT – tahlili	449
Muxamedova SH.A.		
Бурханова Ш.Б.	Иқтисодиётни рақамлаштиришнинг аҳоли даромадларига таъсири ва уни давлат томонидан тартибга солиш йўналишлари	452

“Садриддин Салим Бухорий” МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
Адади 50 нусха. Ҳажми 462 бет. Формат А4. Буюртма №78. 2022.

Бухоро шаҳри, М. Иқбол кўчаси, 11-уй.